

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: T. H.**, zastoupen JUDr. Helenou Teissingovou, advokátkou, se sídlem Křížíkova 1/332, Praha 8, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2003, č. j. 26 Ca 36/2002 - 18,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni JUDr. Heleně Teissingové, advokátce, **se určuje** odměna za zastupování v částce 650 Kč; odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností výše označený rozsudek městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba (původně opravný prostředek) proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2001, č. 1 vydané pod č. 1; žalovaná tímto rozhodnutím zamítla stěžovatelovu žádost o invalidní důchod pro nemoc z povolání. V odůvodnění uvedla, že stěžovatel je plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), pro obecné onemocnění, nikoli pro chorobu z povolání.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že má onemocnění hlavy, soud nevzal v úvahu, že je hluchý, očekává dvě operace. V doplnění kasační stížnosti provedeném ustanovenou advokátkou stěžovatel namítl, že nesouhlasí se závěry posudkových lékařů, a to jak Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava - město, tak Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, které vzal soud jako podklad pro své rozhodnutí. Stěžovatel pracoval na území nynější České republiky v letech 1964 - 1990 ve ztížených pracovních podmínkách, resp. prostředí, které ohrožuje zdraví. To, že ve zdravotnické dokumentaci, kterou stěžovatel předložil, není zmínka o potížích svědčících pro nemoc z povolání, ještě neznámá, že takovou chorobou netrpí, a to v důsledku práce v nepříznivých podmínkách. Trpí nadměrnými bolestmi hlavy, záchvaty, prakticky ohluchl, má nemocné nohy. Posudková komise, o jejíž závěr se opírá napadený rozsudek, si neobstarala potřebné podklady pro ověření stěžovatelova pracovního zařazení a prostředí, ve kterém v N. v O. dlouhá léta pracoval. Komise si měla vyžádat zprávu o tom, za jakých podmínek pracoval a požádat pak specialistu na choroby z povolání o posouzení, zda neonemocněl chorobou z povolání, a to v důsledku podmínek, za nichž pracoval. Členem komise měl být rovněž lékař specialista na choroby z povolání, pokud se tak nestalo, není závěr komise opřen o spolehlivě zjištěný zdravotní stav. Řízení by tedy mělo být doplněno o přezkoumání zdravotního stavu stěžovatele posudkovou komisí za účasti lékaře specialisty v oboru chorob z povolání, nebo měl být opatřen revizní znalecký posudek kolektivního znalce, což se rovněž nestalo. Stěžovatel tedy z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud projednal kasační stížnost, vázán jejím rozsahem i uplatněnými důvody (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a shledal, že není důvodná.

Ze správního spisu předloženého žalovanou lze zjistit následující fakta:

Stěžovatel byl v letech 1964 - 1990 (s výjimkou období od 20. 9. 1970 do 28. 12. 1971) zaměstnán jako dělník ve V. s. O., státní podnik. Po skončení tohoto pracovního vztahu onemocněl a do 31. 3. 1991 byl dočasně práce neschopen (podpůrčí doba skončila 31. 3. 1991). Stěžovatel je státním příslušníkem Polské republiky a má bydliště na jejím území. V důsledku jeho žádostí o dávky důchodového pojištění v Polské republice a posouzení jeho zdravotního stavu tamními příslušnými orgány přiznala žalovaná na základě úpravy obsažené v Úmluvě mezi Československou republikou a Polskou republikou o sociálním pojištění (č. 261/1948 Sb.) - dále jen „Úmluva“ - dílčí částečný invalidní důchod od 1. 4. 1991, dílčí plný invalidní důchod od 10. 10. 1994, jenž byl od 1. 3. 1998 v důsledku posouzení polskými orgány sociálního zabezpečení odňat a přiznán dílčí částečný invalidní důchod, od 31. 8. 1998 však byl opětovně přiznán dílčí plný invalidní důchod (polskými orgány sociálního zabezpečení byl opětovně uznán invalidou I. skupiny, což podle Úmluvy a na ni navazujících prováděcích dohod vede k potřebě přiznat za doby účasti na důchodovém pojištění /zabezpečení/ na území České republiky plný invalidní důchod). Pro nárok a výši tohoto plného invalidního důchodu bylo započteno 10 370 dnů v českém systému důchodového pojištění a 4249 v polském systému.

Dne 31. 5. 2000 stěžovatel adresoval nositeli pojištění v Polské republice podání, v němž se obrátil na žalovanou se žádostí o „odškodnění za ztížené pracovní podmínky“. Uvedl, že pracoval v bývalém Československu 25 let ve zdraví škodlivém pracovním prostředí, je nemocný, nemůže chodit, trpí arteriosklerózou, navíc je hluchý. Toto podání žalovaná posoudila jako žádost o invalidní důchod pro nemoc z povolání. K žádosti přiložil

fotokopie lékařské dokumentace v rozsahu tří listů z Polska, ovšem částečně nečitelné i pro překladatele. Tato dokumentace byla posléze v součinnosti žalované a příslušných orgánů Polské republiky doplňována, byly doloženy výpisy z průběhu hospitalizací v letech 1999 - 2000. Na základě této dokumentace dne 3. 4. 2001 lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava - město vyslovil závěr, že stěžovatelův zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý, pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl ohodnocen podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., podle kap. IX odd. B položky 1 písm. c) 70 %. Stěžovatel trpí aterosklerózou cévní, degenerativními změnami páteře a nosných kloubů, opakovanými projevy vertebrobasilární insuficience cévní, závratěmi, bolestmi hlavy. Dále trpí chorobami zažívacího traktu a přítomen je rovněž neurasthenický syndrom. Podle tohoto posudku byl stěžovatel shledán plně invalidním podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Lékař OSSZ rovněž v rámci svého posouzení konstatoval, že poškození zdraví chorobou z povolání nebylo doloženo. Vyslovil tedy, že stěžovatel je invalidní pro obecné onemocnění, nikoliv pro chorobu z povolání, datum vzniku invalidity položil do srpna 2000. Na to žalovaná vydala rozhodnutí z 13. 9. 2001 (č. 1), kterým zamítla stěžovatelovu žádost o invalidní důchod pro chorobu z povolání, které stěžovatel napadl opravným prostředkem ze dne 2. 10. 2001, podle tehdejších právních předpisů, opravný prostředek byl postoupen žalovanou Městskému soudu v Praze 20. 2. 2002. V opravném prostředku stěžovatel vyjádřil nesouhlas s rozhodnutím žalované, neboť vykonával zdraví škodlivou práci u Vítkovických staveb do roku 1990. Onemocněl chorobami nohou a hlavy, trpí bolestmi. Domnívá se, že onemocněl v zaměstnání, nemá dostatek finančních prostředků na léky.

Od 6. 6. 2001 (dosažení důchodového věku) byl žalovanou stěžovateli přiznán dílčí starobní důchod.

Ze soudního spisu Městského soudu v Praze sp. zn. 26 Ca 36/2002 lze zjistit, že tento soud doplnil dokazování posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí; přitom komisi položil otázku, zda stěžovatelova invalidita nastala v důsledku příčin obecných, anebo v důsledku choroby z povolání. Posudková komise svůj posudek vyhotovila dne 19. 11. 2002 na základě dokumentace představované propouštěcími zprávami z hospitalizace stěžovatele na neurologickém a interním oddělení nemocnic v Polsku v letech 1999 až 2001. Komise konstatovala, že stěžovatel trpí řadou chronických závažných interních onemocnění, v dokumentaci nejsou však žádné nálezy, které by svědčily pro přítomnost nemoci z povolání. Stěžovatel nepochybně trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, rozhodujícím postižením jsou projevy povšechné aterosklerózy, dominuje postižení mozku, řečiště s klinickými projevy závratí, dále tepenného řečiště, ale i projevy postižení tepen obou dolních končetin. Postižení tepen dolních končetin si vyžádalo v 08/2001 chirurgický zákrok s provedením lumbální sympatektomie, která přinesla jen částečné zlepšení stavu. Dále stěžovatel trpí hypertenzní nemocí, diabetem, chronickou obstrukční plicní nemocí, bolestivým vertebrogenním syndromem, chronickou vředovou nemocí, postižením prostaty, oboustrannou nedoslýchavostí. Zdravotní postižení odpovídá podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. kapitole IX, oddílu B, položce 1. Komise pak ohodnotila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti 70 %. Komise rovněž uvedla, že v dostupné lékařské dokumentaci nenalezla žádné údaje, které by svědčily pro přítomnost nemoci z povolání u stěžovatele.

Městský soud v Praze se opřel o posudek této komise a rozsudkem ze dne 24. 4. 2003 žalobu (původně podanou jako opravný prostředek) zamítl s odůvodněním, že komise se přesvědčivě vypořádala s otázkou přítomnosti nemoci z povolání u stěžovatele, ten je plně invalidní z obecných příčin, a proto byla žaloba zamítnuta. Kasační stížnost, kterou stěžovatel

včas podal, byla na městském soudě vedena více než rok v jiném rejstříku, do spisu sp. zn. 26 Ca 36/2002 byla zařazena až 5. 5. 2004, Nejvyššímu správnímu soudu byla městským soudem postoupena k projednání a rozhodnutí 23. 12. 2004.

Nejvyšší správní soud věc posuzoval podle právních předpisů, jaké tu byly v době vydání napadeného správního aktu (k datu 13. 9. 2001); jestliže je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, jenž věc posuzuje podle právního stavu v době vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), nemůže jinak postupovat ani Nejvyšší správní soud.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody obsažené v písm. b) a d) ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost by tak mohla být úspěšná, pokud by Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaná pochybila při zjišťování skutkového stavu věci tak, že skutková podstata nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, anebo byl při jejím zjišťování porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud měl napadené rozhodnutí zrušit; soud by se pak mohl dopustit vady řízení při zjišťování skutkového stavu, přičemž tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Stěžovatel v kasační stížnosti především namítá, že posudková komise posuzovala jeho věc nedostatečně, nepořídila si nutné podklady ohledně podmínek, za nichž pracoval ve V. s. v letech 1964 - 1990, a v komisi nezasedal odborník na choroby z povolání.

Důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nelze přisvědčit, neboť žalovaná vycházela ve svém rozhodnutí z posudku podaného posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení, její rozhodnutí tedy mělo jasnou oporu ve správním spise a nebylo s ním v rozporu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu publ. pod č. 176/2004 Sb. NSS).

Objasnění námítky vztahující se k postupu posudkové komise ministerstva, tedy, zda městský soud při doplnění dokazování postupoval v souladu se s. ř. s. a zda jeho rozhodnutí není zatíženou vadou řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), vyžaduje vyslovení závěru o tom, zda posudek posudkové komise ministerstva byl úplný a přesvědčivý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS), jaká byla role posudkové komise MPSV ve vztahu k tvrzené nemoci (nemocem) z povolání. Požadavek úplnosti vyžaduje, aby se komise vypořádala s rozhodujícími skutečnostmi, především těmi, které namítá stěžovatel, ovšem při aplikaci příslušných procesních norem upravujících řízení o dávkách důchodového pojištění a jednání posudkových komisí ministerstva. Požadavek přesvědčivosti pak vyplývá ze skutečnosti, že soud nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.

Rozsah a způsob dokazování skutkových okolností se vždy odvíjí od práva hmotného; v posuzované věci stěžovatel sepsal nepříliš zřetelné podání, v němž žádal o „odškodnění za ztížené pracovní podmínky“. Žalovaná pak započala vést řízení o přiznání invalidního důchodu pro nemoc z povolání; zde Nejvyšší správní soud spatřuje problematické místo postupu žalované, která stěžovateli nikdy neobjasnila, jaký význam má v právu důchodového pojištění podle českých předpisů uznání nemoci z povolání; řízení je samozřejmě ovládáno zásadou dispozice, pokud by se účastník i po takovémto vysvětlení domáhal příslušného rozhodnutí, řízení by bylo nepochybně třeba vést. Stěžovatel je však zřejmě (posuzováno

obsahem řady podání, které adresoval po podání kasační stížnosti městskému soudu, např. 10. 12. 2003, 16. 2. 2004, 2. 11. 2004) naplněn očekáváním, že pro případnou nemoc z povolání se může domoci vyšších peněžitých plnění, což však předpisy o důchodovém pojištění - jak bude vyloženo dále - nepředpokládají. Vede se tak pět let řízení, které pro výši stěžovatelova důchodu nemůže mít žádný význam.

Důchodové pojištění je upraveno zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jenž v § 25 odst. 2 stanoví, že kde se v tomto zákoně hovoří o pracovním úrazu, rozumí se tím též nemoc z povolání; prováděcí předpis stanoví, které nemoci se považují za nemoci z povolání. Tímto prováděcím předpisem je nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. Pojištěnec má nárok na plný invalidní důchod: A) jestliže se stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nedosáhl důchodového věku, anebo B) pokud se stal invalidním následkem pracovního úrazu. Výše plného invalidního důchodu (§ 41 zákona o důchodovém pojištění) se skládá ze základní výměry a procentní výměry, která činí za každý celý rok doby pojištění 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Pro výši procentní výměry se jako doba pojištění započítává i dopočtená doba, kterou je doba ode dne vzniku nároku na plný invalidní důchod do dosažení důchodového věku uvedeného v § 32 zákona o důchodovém pojištění. Vyplácí-li se poživateli důchodu důchod vypočtený se zřetelem k mezinárodní smlouvě podle poměru dob získaných v České republice k celkově získané době, stanoví se základní výměra a procentní výměra dílčího důchodu v poměru těchto dob, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva. Česko-polské vztahy v oblasti důchodového pojištění byly v době vydání napadeného rozhodnutí upraveny Úmluvou (výše citovanou Úmluvou publ. pod č. 261/1948 Sb., ve znění vyhlášky č. 73/1957 Sb., a Dohodou o používání Úmluvy ze dne 21. 10. 1970). Podle čl. 1 odst. 2 Úmluvy se při provádění všech odvětví sociálního pojištění použije právních předpisů státu, na jehož území se vykonává zaměstnání rozhodné pro pojištění. Podle odstavce 7 citovaného článku pak použití právních předpisů jednoho státu má za následek, že pro provádění sociálního pojištění jsou příslušní nositelé a soudy sociálního pojištění, jakož i správní úřady tohoto státu. Podle čl. 14 odst. 6 Úmluvy rozhodnutí jednoho nositele pojištění, že je zde invalidita všeobecná nebo invalidita z povolání, je závazné pro nositele pojištění státu druhého, shodují-li se pojmy invalidity v obou státech. Podle § 16 odst. 1 a 2 Dohody byl-li pracovník zaměstnán v obou státech a onemocněl nemocí z povolání jen v důsledku zaměstnání v jednom státě, důchod náleží plně od orgánu tohoto státu, který přihlédne jen k době zaměstnání na vlastním území, od orgánu druhého státu náleží pak dílčí důchod, který by náležel z titulu invalidity z jiných příčin než pro nemoc z povolání.

Z uvedené hmotněprávní úpravy vyplývá, že v českém systému důchodového pojištění má existence nemoci z povolání význam pouze pro vznik nároku na plný invalidní důchod, a to ten, že se nevyžaduje splnění podmínky potřebné doby pojištění a nároku nebrání dosažení důchodového věku ke dni vzniku plné invalidity. Skutečnost, že pojištěnec je invalidní následkem nemoci z povolání, se tedy neprojevuje ve výši důchodu, pro výpočet plného invalidního důchodu platí i v takovém případě obecná pravidla (zvýšení invalidních důchodů z důvodu nemoci z povolání a pracovního úrazu o 10 % průměrného měsíčního výdělku platilo do 31. 5. 1992 a bylo zrušeno zákonem č. 235/1992 Sb.; v přechodných ustanoveních tohoto zákona bylo pamatováno pouze na situace, kdy pojištěnec onemocněl nemocí z povolání před 1. 6. 1992 a stal se po tomto datu invalidním pro tuto nemoc z povolání).

Má-li být vyřčen závěr, že pojištěnec se stal plně invalidním následkem nemoci z povolání, znamená to posoudit příčinnou souvislost; vztah příčinné souvislosti je dán tehdy,

vznikla-li plná invalidita následkem nemoci z povolání, tedy bez nemoci z povolání by plná invalidita nevznikla tak, jak vznikla. Tato příčinná souvislost musí být najisto postavena zejména v případě, že se u pojištěnce vyskytuje několik nemocí, které ovlivňují jeho zdravotní stav. Nemoc z povolání pak musí být příčinou invalidity důležitou, podstatnou a značnou, aby mohl být konstatován vztah následku předvídaný ustanovením § 38 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené v nařízení vlády č. 290/1995 Sb.

Okresní správy sociálního zabezpečení svými lékaři posuzují plnou invaliditu (§ 8 odst. 1 písm. a/ zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Podle § 16 odst. 3 citovaného zákona č. 582/1991 Sb. uznávání nemocí z povolání pro účely důchodového pojištění a pro účely zvláštních zákonů provádějí určená zdravotnická zařízení; seznam těchto zařízení a bližší úpravu postupu při uznávání nemocí z povolání stanoví vyhláškou Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Vyhláška č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají, stanoví, že nemoci z povolání uznávají střediska nemocí z povolání uvedené v příloze této vyhlášky na základě posouzení zdravotnickým zařízením, jehož součástí je oddělení nebo klinika nemocí z povolání nebo pracovního lékařství (§ 1). Podle § 2 odst. 1 citované vyhlášky pracovně lékařské pracoviště posuzuje onemocnění, u něhož vzniklo podezření, že se jedná o nemoc z povolání, z podnětu ošetřujícího lékaře nebo fyzické osoby trpící onemocněním. Podmínky vzniku onemocnění ověřuje příslušná krajská hygienická stanice (§ 2 odst. 3 citované vyhlášky, § 82 odst. 2 písm. g/ zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví; tento zákon v § 88 odst. 2 dává zaměstnancům orgánu ochrany veřejného zdraví s příslušnou odbornou způsobilostí /§ 88a odst. 1/ oprávnění vstupovat do provozoven za účelem posuzování podmínek vzniku onemocnění, jde-li o posouzení nemocí z povolání).

Má-li tedy lékař okresní správy sociálního zabezpečení (ale rovněž posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí podávající posudek podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. v řízení soudním) vyslovit, zda plná invalidita vznikla následkem nemoci z povolání, je jeho úkolem posoudit onu příčinnou souvislost, jež byla podrobně osvětlena výše. K uznávání určitého zdravotního postižení za nemoc z povolání jsou však oprávněna jen zdravotnická zařízení vymezená citovanou vyhláškou č. 342/1997 Sb., na základě úpravy předvídané zákonem č. 582/1991 Sb., v § 16 odst. 3, jenž tuto působnost těmto zařízením svěřil jako působnost výlučnou. Lékaři okresních správ sociálního zabezpečení stejně jako posudková komise ministerstva nemůže vyslovit, že určité zdravotní postižení je nemocí z povolání; pokud však je takový výrok zařízením k tomu příslušným vysloven, posudkové orgány činné v oblasti důchodového pojištění jej budou plně respektovat (převezmou jej bez dalšího), přičemž zkoumat budou onu příčinnou souvislost, tedy, zda nemoc z povolání, která byla konstatována příslušným střediskem nemocí z povolání, je hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu; nemoc z povolání nemá stanovenou žádnou vyšší procentní míru poklesu výdělečné schopnosti, posuzuje se jako jiná postižení podle tíže funkčního postižení. Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení stanoví v § 1 odst. 2, že lékař okresní správy sociálního zabezpečení při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti přihlédne k výsledkům vlastního vyšetření a musí vycházet z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu občanů (obdobně § 8 odst. 10 zákona č. 582/1991 Sb.). Podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky jsou členy posudkových komisí ministerstva jeho zaměstnanci a dalšími členy lékaři jednotlivých

klinických oborů, předsedou je vždy posudkový lékař, který rovněž určuje konkrétní složení komise (odst. 2, 3 citovaného ustanovení).

Jestliže podle obsahu zdravotnické dokumentace, kterou stěžovatel předložil prostřednictvím polského nositele pojištění, nedošlo k uznání některého ze zdravotních postižení, jimiž stěžovatel trpí, za nemoc z povolání příslušným střediskem nemocí z povolání v řízení, které se procesně spravuje zdravotnickými předpisy (zákon č. 20/1966 Sb., o zdraví lidu) a může být vedeno zásadně pouze z podnětu fyzické osoby trpící onemocněním, pak orgány činné v důchodovém pojištění nepochybily, pokud konstatovaly, že zde takováto absence existuje; ani okresní správa sociálního zabezpečení, ani posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí posuzující invaliditu nejsou oprávněny posoudit, zda určité onemocnění je nemocí z povolání. Posudková komise jednala v řádném složení (předseda - posudkový lékař, další lékař specialista v oboru nemocí vnitřních), její posudek byl z hlediska doložených podkladů úplný a z hlediska svých závěrů přesvědčivý.

Městský soud v Praze tedy nepochybil, jestliže svůj závěr o důvodnosti žaloby opřel o posudek posudkové komise, která takovouto absenci (uznání nemoci z povolání) zaznamenala a vyslovila závěr, že stěžovatel je nepochybně invalidní z příčin obecných. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Obiter dictum Nejvyšší správní soud považuje za vhodné opětovně podotknout, že ani uznání nemoci z povolání, jež by bylo shledáno příčinou plné invalidity, by ve stěžovatelově případě poměřováno právní úpravou zákona o důchodovém pojištění (tedy úpravou účinnou od 1. 1. 1996) ničeho na výši důchodu nepřineslo a pro nárok by žádný význam nemělo, neboť stěžovateli byl přiznán plný invalidní důchod (dílčí) na základě uznání invalidity polským nositelem pojištění, přičemž stěžovatel disponoval potřebnou dobou pojištění (význam by takové zjištění mělo především v případě, kdy by stěžovatel nedisponoval potřebnou dobou pojištění). V pracovněprávní oblasti má uznání nemoci z povolání význam pro případnou náhradu škody, za kterou odpovídá zaměstnavatel.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl za použití § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, žalovaná, která byla procesně úspěšná, takové právo nemá na základě výslovné úpravy obsažené v § 60 odst. 2 s. ř. s. Stěžovateli byla pro řízení ustanovena zástupcem advokátka; k výzvě soudu sdělila, že účtuje čtyři úkony právní pomoci, a to převzetí zastoupení, dvakrát studium spisu a sepsání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za zastupování za dva úkony právní služby; poněvadž odměnu za úkon spočívající v převzetí a přípravě zastoupení není možno přiznat, aniž se uskutečnila první porada s klientem (§ 11 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, - srov. judikaturu ve správním soudnictví publ. pod SJS 1024/2002), soud přiznal výjimečně odměnu za studium spisu, a to za jeden úkon právní služby, neboť druhé studium spisu 7. 10. 2004 v délce 9.50 - 9.55 hodin (tedy pět minut) navazující na studium spisu 10. 9. 2004 v délce od 10.10 do 10.25 hodin již nepředstavovalo úkon nezbytný k poskytnutí právní pomoci. Nejvyšší správní soud je si vědom judikatury soudů v oblasti trestního řízení, kde je za studium spisu přiznávána odměna, avšak zde se jedná o případy, kdy advokát je ustanoven z moci úřední obhájcem v situacích po vyhlášení rozsudku soudem I. stupně a musí studovat spis v obsáhlé trestní věci. V projednávané věci se jednalo o zastoupení účastníka žijícího v cizině, se zdravotními handicapem, tedy soud uznal studium spisu jako předpoklad doplnění kasační stížnosti (§ 11 odst. 3 advokátního tarifu), nikoli ovšem v rozsahu dvou úkonů, nýbrž úkonu jednoho. Druhým úkonem, za nějž soud přiznal odměnu, je podání soudu ve věci samé (§ 11 odst. 1

písm. d/ advokátního tarifu) představované zde doplněním kasační stížnosti. Poněvadž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí ve věcech důchodového pojištění 250 Kč (§ 7, § 9 odst. 2 advokátního tarifu), činí výše odměny 500 Kč, příslušný paušál jako náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) činí za dva úkony právní služby 150 Kč, celkem tedy 650 Kč. Odměna bude poukázána bezhotovostně na účet zástupkyně ve lhůtě stanovené ve výroku III. tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu